

Lausunto Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelmaehdotuksesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 09.11.2022 § 168
302/11.00.01/2022

Valmistelija

Vs. ympäristönsuojelupäällikkö Petri Huovila, puh. 050 464 6866
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten ilmasto- ja ympäristöohjelma on valmisteilla. Suomenkielisen ohjelmatekstin keskeneräinen työversio on esityslistan liitteenä, samoin kuin luettelo toimenpiteistä, joita ehdotetaan. Ohjelma ja toimenpiteet on valmisteltu pitkälti sen palautteen pohjalta, jota on saatu kevään 2022 kansalaiskyselyssä, elokuussa yrityksille ja yhteisöille pidetyssä workshopissa sekä ohjelman valmistelutyöryhmän keskusteluissa. Ohjelmaa on ollut kokoamassa erikseen palkattu projektityöntekijä.

Työryhmä on tahtonut pyytää ohjelmaluonnoksesta rakennus- ja ympäristölautakunnan kannanottoa, ennen kuin ohjelma viedään kaupungin tekniseen jaostoon, sitten kaupunginhallitukselle ja lopulta kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi vuoden 2023 alussa. Aikataulun kiireellisyydestä johtuen ei aineistoa vielä ole käännetty ruotsin kielelle.

Suomessa ollaan hyväksymässä ilmastolain muutosta, joka asettaa todennäköisesti viimeistään ensi vuoden alusta alkaen kunnalekin velvoitteita. lakiesityksen mukaan ”kunnan on laadittava taikka päivitettävä ilmastosuunnitelma vähintään kerran valtuustokaudessa. Suunnitelmassa on oltava:

- 1) tavoite kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämisestä kunnassa;
- 2) toimet, joilla kasvihuonekaasujen päästöjä vähennetään kunnassa;
- 3) tiedot kasvihuonekaasujen päästöjen kehityksestä kunnassa;
- 4) tiedot suunnitelman toteutumisen seurannasta;”

Vaikka ilmastoasiat ovat Paraistenkin ohjelmassa monella tapaa keskiössä, on meillä kuitenkin yleisesti pidetty Saaristomeren vedenlaatua suurimpana ympäristön tilaan liittyvänä huolenaiheena. Saaristomereen arvioidaan vuosittain päätyvän noin 500 t fosforia mantereelta lähinnä merialueelle laskevia jokia myöten. Vuosisatojen kulesa on mereen päätynyt valtava ravinnekuorma. Parainen on ollut historiallisesti vahva kalastusalue. Vuonna 2021 Suomen ammattikalastus poisti Itämerestä luonnonkalan kalastuksen kautta yli 450 tonnia fosforia, mikä on lähes se määrä, jonka on arvioitu päätyvän Saaristomereen hajakuormituksena vuodessa. Saaristomeren osuus tuosta määrästä oli arviolta noin 85 t fosforia. Saaristomeren alueen ammattikalastajien määrä on kuitenkin romahtanut rajusti; vielä vuosituhannen vaihteessa Turunmaan alueella oli n. 200 ammattikalastajaa, nyt enää 56 kalastajaa. Toisin sanoen aikaisemmin saatiin Saaristomerestäkin todennäköisesti fosforia poistettua kalastuksen kautta vuosittain moninkertainen määrä nykytilanteeseen verrattuna.

Luonnonkalan kalastuksen ja syönnin lisääntyminen olisikin yksi tehokkaimpia tapoja vähentää Saaristomerestä ravinteita ja vaikuttaa meren tilaan. Ammattikalastuksen huomioinen olisi imagollisista syistäkin johtuen saaristokaupungille eduksi. Ongelmana on uusien kalastajien löytäminen - kuinka saada uusia nuoria ihmisiä alalle esimerkiksi hylkeiden ja merimetsojen aiheuttaessa uhkakuvia kalastukselle? Toinen haaste on ihmisten ruokailutottumusten muuttaminen. Kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa kehitykseen ovat rajalliset. Toimenpiteitä tarvittaisiin nimenomaan valtiovallan

taholta. Maa- ja metsätalousministeriöllä on tähän liittyen Kotimaisen kalan edistämishjelma, jonka tavoitteena on lisätä kotimaisen kalan tarjontaa ja osuutta kulutuksesta kestäväällä tavalla.

Kalastuksen elvyttämiseen tähtäävien toimenpiteiden lisäksi on merkityksellistä, että Parainen on jatkossakin mukana hankkeissa, joissa poistetaan järviruokoa (ravinteita) merenlahdilta. Yhden hehtaarin ruovikon kesäleikkuulla poistetaan keskimäärin 80 kg typpä, 7 kg fosforia sekä noin 2 300 kg hiiltä.

Oheismateriaali	Työversio Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelmasta + luettelo toimenpide-ehdotuksista (ainoastaan lautakunnan jäsenille kommentointia varten)
Esittelijä	Vs. ympäristönsuojelupäällikkö Petri Huovila, puh. 050 464 6866 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää esittää lausuntonaan kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman työryhmälle, että ohjelmaluonnos on asiallisesti koottu. Lautakunta esittää kuitenkin toiveenaan, että Saaristomeren suojelun toimenpiteissä huomioitaisiin tärkeimpänä jo olemassa olevan ravinnekuormituksen poistaminen merestä. Siksi saaristomerikaupunki-Paraisten ympäristöohjelmassa tulisi erityisesti esittää toimenpiteitä luonnonkalan kalastuksen edellytysten kohentamiseksi ja vesikasvillisuuden poistamiseksi (esim. järviruo' on poistohankkeet). K.o tavoilla saadaan jo olemassa olevaa ravinnekuormaa tehokkaimmin poistettua. Lautakunnan muut mahdolliset kommentit annetaan ja niistä päätetään kokouksessa lautakunnan jäseniltä etukäteen saadun palautteen perusteella.
Päätös	Esittelijä ehdotti, että rakennus- ja ympäristölautakunta palauttaa asian ilmasto- ja ympäristöohjelman lisävalmistelua varten. Rakennus- ja ympäristölautakunta palautti asian. _____
Jakelu	Ilmasto- ja ympäristöohjelma-työryhmä